

Világosság

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG NAPILAPJA

KOLOZSVAR, 1948. november 24. szerda.

V. ÉVFOLYAM, 273. szám.

A Tüzérség Napját ünnepelte a Szovjetunió népe

MOSZKVA — A Rador jelenti, többek között egy XV. században, hogy a szovjet nép november 21-én ünnepelte a Tüzérség Napját. A városokat és falvakat mindenütt vörös zászlókkal díszítették fel és késő éjszakáig tartó nép-ünnepélyeket rendeztek. A moszkvai történelmi múzeumban ebből az alkalomból emlékkiállítás rendeztek s kállították.

Bulgarián tábornagy napiparancsa

A Szovjetunió fegyveres erők minisztere napiparancsot adott ki a Tüzérség Napjának megünneplése alkalmából. A napiparancs a következő: „Tüzér elvtársak és tüzérségi felszerelést gyártó üzemek munkás elvtársai! Katona, tengerész, szakaszvezető és altiszt elvtársak! Tiszt, tábornok és tengernagy elvtársak! A szovjet nép és fegyveres erők ma a Tüzérség Napját ünneplik, megemlékezve a tüzérek és a tüzérségi felszerelést gyártó üzemek munkásainak sikereiről, hazánk fegyveres erők harci erejének megszilárdítása terén. Üdvözöllek, ennek az ünnepnek, a Tüzérség Napjának alkalmából. Újabb sikereket kívánok a szovjet Tüzérség fejlesztésére és harci erejének megszilárdítására, a fegyveres erők tüzérségi személynéinek, a tüzérségi felszerelési ipar munkásainak, munkásnőinek, rajzolóinak, technikusainak és mérnökeinek. A Tüzérség Napja alkalmából elrendelek, ma, november 21-én husz ágyú-sortűzet hazánk fővárosában, Moszkvában, a szövetségi köztársaságok fővárosaiban, valamint Leningrád, Sztalingrád, Szibériában, Odessza, Kabarovszk, Novoszipirszk, Szverdlovszk, Gorkij, Molotov és Tula városokban. Eljen a dicsőséges Szovjet Tüzérség! Eljenek fegyveres erőink! Eljen hatalmas hazánk! Eljen szovjet kormányunk! Eljen a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja! Eljen a nagy Sztalin, győzelmeink feltámasztója és szervezője, a hatalmas szovjet tüzérség alapítója, vezetője és tanítómestere! Bulgarián, a Szovjetunió fegyveres erők minisztere, a Szovjetunió tábornagya“.

Téli segélyt kapnak a kifizetéses vasutasok

BUKAREST. (Rador.) — Az államvasutak Szakszervezeti Szövetsége és a munkások és tisztviselők minél jobb és minél gyorsabb ellátásának biztosítására valamennyi alant: egységeinek táviratot küldött, amelyben utasítást adott, hogy készítsék el a téli segélyek juttatásához szükséges névjegyzékeket az illető fizetéses alkalmazottakról. Ezeknek a segélyeknek elosztásánál figyelembe veszik az illetmény összegét és pedig azokat a munkásokat és tisztviselőket, akiknek fizetése 4000 lej nem haladja meg, élelmemmel látják el a téli, a hitelezett összeget pedig öt havi egyenlő részletekben vonják le. A 4000 lejnél magasabb illetményű rendelkező tisztviselők segély-elátolásának módokat illetően előre a műhely, vagy az osztály vezetője határozza meg. Eddig az államvasutak ellátó szervain keresztül nagymennyiségű hagymát, babot és burgonyát osztott ki.

Postán kapják nyugdíjaikat a vidéki és községi nyugdíjasok

BUKAREST. (Rador.) Az Állam Nyugdíjpénztár, az 1948 június 12-én megjelent 43.363 számú törvényrendelet kiegészítése értelmében, körlevelet intézett az összes pénzügyigazgatóságok mellett működő nyugdíjrodákhoz, melyben utasítást ad azoknak a nyugdíjasoknak az illetményük kifizetésére, akik kimaradtak az összeírásai listármokból, vagy az összeírás után áthelyezést nyertek. Így az összeírásai listármokból kimaradt vagy később áthelyezett illetményű, a CEC Pénztár fizetői, a nyugdíjroda által kifizetői és igazolt kiutalási bon alapján. Ezekben az esetekben a nyugdíjrodák, naponta kimutatták készítenek, melyre az új módon

kifizetett nyugdíjasok számai és a nyugdíjütemények összegét vezetik be a műhelyeket ugyan csak naponta kell továbbítani a Csekkpénztárnak. Bármilyen természetű nyugdíj jogosultság változást be kell azonnal vezetni az illető nyugdíjas fejlapjára és az illető postahivatal kimutatásába. Ami a nyugdíjüteményeket illeti, az illető nyugdíjas hátralevő nyugdíjösszegét különböző formájában kell kifizetni s még a havi nyugdíjütemény kifizetése előtt kell folyósítani. A vidéki városokban és falvakon lakó nyugdíjasok nyugdíjüteményét, postacsekk útján küldik el lakóhelyükre.

Az országos textilipari szocialista verseny keretében

EZÉRT GYŐZÖTT A „VÖRÖS FONAL”!

A szocialista munkaverseny megszervezésének ragyogó példái mutatták a talmácsi öntudatos dolgozók

TALMÁCS (Kiküldött munkatársunktól) — A tavaszból, mint apró gyufaskatványnyi játékszerek tunnek élnek a „Vörös Fonal” üzemének épületei, hogy aztán a közvetlen közelből hirtelen az ország legmodernebb, közel ezer munkást foglalkoztató gyártelepe bontakozzon ki előttünk. Népköztársaságunk dolgozóinak figyelme hirtelen erre a fogarasi havasok hófedte bércei közé zárt üzemre terelődött. Ezt a megtisztelő érdeklődést a „Vörös Fonal” dolgozói munkateljesítményükkel erősítették ki. Azzal, az egész országra végzett öntudatos munkájukkal, mellyel az Októberi Nagy Szocialista Forradalom évfordulójának tiszteletére az ország 21 szövetségére közt megindult szocialista munkaversenyben s került az élre törniök és a verseny első helyét biztosítani a maguk számára.

A gyárépület kapujánál Roman Cornel gazdasági felelőssel találkoztunk. Természetesen érdeklődésünk elsősorban a kiváló teljesítményre tereli a szót. — Üzemünk életében a fordulópontra az államosítás hozta — ismerteti velünk dióhéjban a „Vörös Fonal” dolgozóinak hősi küzdelmét Roman Cornel gazdasági felelős —, mert addig az üzemünk volt tulajdonosa, az angol tőkés és azoknak megbízott gyárvezetői, minden tekintetben szabotálni igyekeztek a termelés emelésére, a minőség feljavítására és a termelési költség csökkentésére irányuló törekvéseinket. — Hogyan érték el ezt az eredményt? Mik voltak a tapasztalataik? — tesszük fel sorozatos kérdéseinket.

külföldben villanykörök világítják meg az ötletes rajzokat és a „Vörös Fonal” dolgozóinak életét visszatükröző cikkeket. A rajzok a célna nyersanyagának az utját mutatják végig az összes üzemeken, egészen a szövetkezetig, amelyen keresztül már a fogyasztóhoz jut el ez az igen fontos áru. Coca Maria versét olvassuk. Minden sorából a havasi esobán-leánykából ipari dolgozóvá fejlődött leány munkásünnudata árad felénk. A vers a munkás üdültetésével foglalkozik és költői formában örökíti meg, hogy ebben minden szerepe van az ország valamennyi dolgozója feletti állandóan örökös Román Munkáspártjának. Coca Maria másik verse már az államosítás hatalmas tényét énekl meg, rámutatva arra, hogy a munkásosztályt kiuzsorázó tőkésosztály eltávolítása minden dolgozó számára nagyobb és izletesebb darab kenyeret biztosított.

A tervszerű munka diadala

— Elsősorban a tervszerű munkával, a verseny lehető legjobb megszervezésével, de nem utolsósorban azzal az állandó politikai neveléssel, amellyel sikerült elérnünk azt — halljuk az öntudatos választ —, hogy dolgozók, átérve a munkásosztály vezető szerepét, országunk újjáépítésében s mindenben magukévá tették a munkásosztály élcsapatának, a Román Munkáspártnak elgondolását és terveit. A továbbakban megtudjuk, hogy a „Vörös Fonal” dolgozói állandó lépést tartanak az eseményekkel és a munkaszünetek rövid perceinek kinasználásával pontosan feldolgozzák a szocialista munkaversenyre vonatkozó marxista irodalmat. Ez lényeges segítséget nyújtott számukra az országos győzelem kivívására.

— Versenyző dolgozóink állandóan követelték a munkában elért eredményeiket — halljuk tovább. — Ezt számukra a termelést állandóan pontosan jelező grafikonok tették lehetővé. A munkahelyek mellett elhelyezett grafikonon az egyéni termelést, az osztályok grafikonján az osztályok termelését, az egész gyár munkáját pedig az összefoglaló grafikonon követhették állandóan figyelemmel és így mindig pontosan tájékozva voltak a verseny menetéről.

Marinescu Bughie cikke szintén az idegen tőkés elűvölítésének jelentőségét írja meg prózában — felelte az ötletes rajz szemléltetően mutatja be az idegen kizsákmányolók menekülésszerű távozását. A falujóság többi cikke a kultúrától foglalkoznak, kiemelve a „Vörös Fonal” dolgozóinak küldetészerű szerepét a környező havasi faluk népével szemben, kihangsúlyozva, hogy rajtuk mulik, hogy a haladó szellemű kultúra eljusson a városoktól elzárt falvak népéhez. — Senki sem vonja ki maguk közülük a kulturmunka alól — hangsúlyozza Roman Cornel gazdasági felelős —, mert valamennyien tudatában vagyunk annak, hogy a városoktól távol milyen fontos feladat ez. Dicsékvés nélkül állapíthatjuk meg, hogy a „Vörös Fonal” dolgozóinak nagy szerepe van a havasok népének politikai és kulturális színvonalának emelésében. — És az étkezde? — tesszük fel az utolsó kérdést. Megtudjuk, hogy kettőfogós, bőséges étkezés, kenyérral együtt 22 lejbe került. Ma csirkés szerepelt az étlapon. Bueszázkor a gyár portása, Facalet Georgehe kezükbe nyom egy kis eudulát és kér, közzük az ő versenyfelhívását, amit az ország összes üzemének portásaihoz intéz.

A FALIUSZÁG A „VÖRÖS FONAL” BELSŐ ÉLETÉT TÜKRÖZI

Megtekintjük a szintén a gyártelep bejárata előtt felállított impozáns falujóságot is. Az esti szünetben a gyár dolgozóit. — Felan Máriáról, a szocialista munkaversenyben élen járó munkásról kezd beszélni, aki a munkamenetében bevált újításaival 70 százalékkal csökkentette a termelés selejtjét. Az újítást a gyár többi dolgozó is azonnal átvette. Ez nagyban hozzájárult a verseny győzelmes befejezéséhez. — Néhány számszerű adat — mondja Roman Cornel és elénk teríti jegyzetét. Ebből megtudjuk, hogy a tervben kitűzött pontokat a „Vörös Fonal” dolgozói 104.68 százalékban valósították meg eddig, mert a szocialista munkaversenynek november 7-ét csak az első szakasza zárult le — a verseny tovább folyik december 31-ig.

— Gyártelének bejárata mellett modern épületek ölelik szemünkbe. Itt a gyár dolgozóinak kulturálisona, kaszinóján, fürdője — úyáron strand — van, ami számukra a szükséges szórakozást és pihenés lehetőségét biztosítja. Az épület mellett teniszpálya szintén a gyár dolgozóit.

Az ősi alkony csodálatos színpompája káprázatos szép-ézel bon-takozik ki körülöttünk. A behavazott hegyek szorban vörhenyes szikrákat szórakoztat a kelkő nap bucsúja. A hóvörös fénybe átesvő szikrák közé hirtelen élős anyókák kuszának, majd minden átnemet nélkül gyöngyházi opilos kőből álló körül a sziklatúr. Apró, borzas szőri havasi tehének zöld kómpaszával halatnak a fenyves tővében meglábuló falu felé.

TÓTH KÁLMÁN

A kolozsvári magyar tannyelvű mezőgazdasági fakultásról nyilatkozik Lazányi Eadre megbízott dékán

KOLOZSVAR. — Lazányi Eadre, a kolozsvári Mezőgazdasági Akadémia magyar tanítási nyelvű növénytermesztési karának megbízott dékánja nyilatkozott lapunk munkatársának a magyar tannyelvű növénytermesztési karra való felvételekkel kapcsolatban.

— A növénytermesztési kar ebben az évben az I., II. és IV. évfolyammal kezd meg működését — mondotta Lazányi Eadre. — Az első évfolyamra felterjesztett 108 jelentkezőből a miniszterium 70 hallgatónak a felvételét engedélyezte, kiknek névsorát a mai nap folyamán már ki is függeszti a dékán hivatal. A többi évfolyamon a korlátozás csak olyan értelemben áll fenn, hogy a második évre azok az elsőéves abszolventek vesszük fel, akik a rokon szakok valamelyikét elvégezték. Természetesen a másodévesek év közben külföldi vizsgát tesznek a kijelölt tárgyakból. Negyedik évre azok a hallgatók nyerne felvételt, akik az első három évet Mezőgazdasági Akadémián végezték. A második évre való felvétel feltételeit még ezután állapítja meg a miniszterium. A kormány rendelkezéseinek megfelelően, a felvételnél előnyben részesítjük a dolgozó földművelés és a városi munkásság gyermekeit.

— A tantárgyak beosztása már megtörtént. Az eddigiekhez viszonyítva annyi a változás, hogy most a Mezőgazdasági Akadémia több szakra — növénytermesztési, állattenyésztési, talajjavítási, mezőgazdasági gépészeti, állatorvosi, halászati és kertészeti intézetekre oszlik.

— Minden kar általános képzést nyújt a többi szaktárgyakból is. A heti oktatás átlagosan 36—38

órát vesz igénybe, melynek fele gyakorlati, fele pedig elméleti oktatás. A szaktárgyakon kívül általános és világtörténelmi tárgyakból is részletes ismereteket nyújt a fakultás. Így a beiktatott tárgyak között szerepel a marxizmus-leninizmus, a dialektikus materializmus és a közgazdaságtan. A modern nyelvek közül az orosz, a magyar karon ezenkívül a román nyelv hallgatása kötelező. A gyakorlati oktatást a hallgatók az Akadémia laboratóriumaiban —

melyet a román és magyar hallgatók felváltva közösen használnak — és a kolozsvári tangazdaságban nyerik.

— Az év kezdési ideje egyelőre még bizonytalan, de ahogy értesítést kapunk, a vidéki hallgatókkal a napisajtó útján azonnal közöljük. A vidéki hallgatók részére az első számú fiuliceum internátusában legyen helyet biztosítunk — fejezte be tájékoztatóját Lazányi Eadre.

Tíz éves a leningrádi „KIROV” muzeum

LENINGRÁD. — Leningrád munkássága most ünnepele a „Kirov” muzeum 10 éves fennállását. A muzeum 1938-ban léteült Zsdánov szobrász műveinek alapján. A Petrográd kerületben lévő épület, amelynek erkélyéről Lenin elmondotta beszédét és amelyben 1917-ben a Bolsevik Párt Központi Bizottsága székelt, ma azoknak a dokumentumoknak és műtárgyaknak a hatalmas tárháza, amelyek a forradalom lelkes népvérezetének Szergej Mironovics Kirovnak az életét és forradalmi tevékenységét szemléltetik.

A muzeum 15 termében 10.000 darab különböző értéktárgyat őriznek. A háború éveiben, a munkások és a muzeum tisztviselői gondoskodtak arról, hogy a muzeum épülete és tartalmát ne szenvedjen a háború miatt. 1948-ban Szmolniból átköltöztették ide Kirov dolgozó szobájának berendezését és lakosztályának bútorait. Az utóbbi időben a muzeumot új tárgyakkal egészítették ki.

A jubileum napján a muzeumot meglátogatták Leningrád diákjai és pionérai. Tíz év leforgása alatt, a Kirov muzeumot közel egymillió ember látogatta.

Horváth Imre nagyváradi szerzői estje

NAGYVÁRAD. — Horváth Imrénék, a „Lumina” munkás-művész együttes rendezésében sorra került szerzői estje a dolgozók nagy érdeklődés közepette ment végbe. Az est bevezetőjeként Gyárfás Eadre hírlapíró ismerette a jeles költő fejlődésének a szakaszait.

Horváth Imre költeményeinek a tolmácsolásával Bárdi Teréz, Simon György, Gábor József és Pabók Klá-

ra színművész, Paul Gabriella ifjúmunkás, Mraz József munkás, Weinstock Éva, Antal Ilona zongoraművész, valamint a „Solidaritáta” cipőgyár szavalókórusa működött közre.

Horváth Imre gazdag mondanivalójú költeményei s kitűnő előadók emlékeztetéssé tették a közönség részére a jól megrendezett estét.

MNSz kultúrest Kolozsvárt

A Magyar Népi Szövetség kolozsvári I. kerületi szervezetének a kulturbizottsága november 25-én este fél 8 óráig kezdte el a gyakorlati (volt piarista) gimnázium dísztermében, Kogalniceanu-utca 2. szám alatt, kultúrest rendez. A műsor keretében

előadják Gredinár Aurel „Huszonhárom éves volt” című, Ocskó Te. évről írt színművét. A műsort Horváth Imre és Szobotka András páldajnyertes költeménye, az V. kerület énekkarának a szereplése, székely népdanese és bevezető előadás egészíti ki.

Az „OROSZ KÉRDÉS”

előadásra készülnek a dé. i. mikredelői

DES. — A MNSz dési szervezetének a színjátszó csoportja Szimonov Konsztantint sikeres színművének, az „Orosz kérdés”-nek a bemutatására készül. A színjátszó csoport leke-

gykezetttel próbálja a színművet, hogy a november 28—29-re kitűzött előadásra a töle megszokott jó teljesítménnyel lépjen a közönség elé.

Komoly érdeklődés fogadta

a MNSz tordai szervezetének az ismeretterjesztő előadásorozatát

TORDA. — A MNSz tordai szervezetének a kulturbizottsága ismeretterjesztő előadásorozatát kezdte. A sorozat november 18-án volt első előadása komoly érdeklődést bszerezett. Az előadás keretében Bende Béla nemzetgyűlési képviselő a világbéke-ért: beszélt, rámutatva az imperialista hatalmak politikájára, melyet új háborút akarnek a világra zudítani, hogy hasznukat növeljék. Az előadó hangsúlyozta, hogy a világ népei nem háborút, hanem békét, építő munkát, művelődést, haladót, emberi életet akarnak a kézsek megvédeni ezt az imperialisták kizsákmányoló kapzsisága ellen. Az igazság a békeosztó népek oldalán van, akiknek élni a fejeződött be.

Szovjetunió halad. Háborús fenyegetés nem félteti meg ezeket a népeket: határozottan folytatják építő munkájukat, melyet a jobb, emberibb életet valóstítják meg.

Bende Béla nagy figyelemmel meglátogatt és élénk helyesléssel fogadott előadása után a felsőelemi iskola leány növendékeinek a szavalókórusa Majakovszkij-verseteket szavalt, majd az Ifjúmunkás Szövetség tánc-csoportjának a számai következtek. Bittai Pál a szovjet zenéről mondott előadást, Várfalvi Mór dr. pedig a legújabb törvényes intézkedéseket ismertette. Az ismeretterjesztő előadás az Internacionálé elkövetésével

Ablak

Lengyelországban az utolsó esztendő folyamán cseh és szlovák írók huszonegy munkáját fordították le. A lengyelre fordított művek között vannak Adolf Hoffmeister, Jan Drda, Julius Fuesik, Maria Puzmanova és Karol Capek művei. Egyidejűleg 26 klasszikus és modern lengyel művet fordítottak cseh és szlovák nyelvre.

A fentiek is bizonyítják, hogy a népi demokráciák országai között a politikai összefogás a népek irodalmának a kölcsönös megismerésével jár együtt.

Az ukránjai kolhozokban 1800 — állandó, vagy mozgó — filmállomás működik. Az állomások mindegyike havonta több mint husz előadást rendez.

Noszovája egyike a legészakabban lévő halászfaluknak, a Barents-tenger partján. Az idei Noszovájában megnyílt a hangosfilmvetítő mozi. A nomád nanecek, halászok és rénszarvas tenyésztők nagy érdeklődéssel élvezik a legújabb szovjet filmeket.

Az északi sarkkörön túl fekvő falvakban, amelyek a nanecek nemzeti területéhez tartoznak, jelenleg kiene mozi működik. A mozgóképszínházhálózatot tovább fejlesztik Archangelszk vidékén.

Malik Kajumova üzbég filmrendező a taskendi stúdióban „Farhad-i tüzek” című filmet dolgozik, mely a Syr-Daria-i vízszabályozó munkálatokat ezer hektárnyi terület öntözésére és egy óriási vízierőműközpont megépítését mutatja be.

A szverdlovski kerületi kiadó a Komszomol harmincadik évfordulója alkalmából az urali ifjúmunkásokról szóló kötetet adott ki. A könyv ebeszéléseket és vázlatokat tartalmaz, melyek az urali ifjúmunkások életét és munkáját ismertetik. A novellák néhány sztáhanovistákról szól, mások urali ifjaknak a honvéd háboruban véghez vitt hőstetteiről számolnak be. A kötet a termelésben kitüntettek is foglalokoz, akik közül megismertet Baturin, Lavrentiev, Fakotov és mások nevével.

A gyűjtemény legnagyobb része a sztalini öt éves tervben kitűnt fiatalokról szól. A kötet a Szovjetunióban felnövő új embertípusról érdekes híradás.

A Szovjetunió egyik jeles filmoperátora, Viktor Dohnicki meghalt. A háború előtt és a háború idején fényképezett dokumentumfilmjeit négyszer tüntették ki Szalindijjal.

Élénkülő kulturélet

a besztercennaszodmegyei falvakban

BESZTERCE. — Komoly és átérezten felelősségteljes, lendületes munkát indított meg a röviddel ezelőtt megalakult megyei kulturánács, amely gyors ütemben szervezi meg a megye falvainak kulturbizottságait, hogy mielőbb megindulhasson a pezsgő falusi kulturélet. A kulturánács munkájában tevékeny részt vesz a besztercei MNSz szervezete.

Magyarnemegyén, Tacson és Zsejken a községi kulturánácsok már meg is kezdték működésüket. Mind a három községben megfelelő kulturház áll rendelkezésre. *Oradnán* a község román és magyar lakossága közös áldozatkészséggel és közös munkával most építi meg közös kulturházát.

Az Allami Magyar Színház és Népopera

KÖZLEMÉNYEI

A „Figaro házassága”

felújítása az idén is megérdemelt sikert hozott, amiről a szombati és vasárnapi zsúfolt házak tanuszkodnak. A színház igazgatósága egy nappal tovább tartja műsorán a kitűnő Beaumarchais-komédiát, amely új rendezésben és részben új szereposztásban kerül az idén a színpadra s mulattatja estéről-estére a közönséget. *Ma kedden és holnap, szerdán este van még műsorán a FIGARO HÁZASSÁGA.* a Népopera teljes zenekara által interpretált kísérő muzsikával, dal- és táncbetétekkel, Szakács György ötletes rokokó díszleteivel.

Csütörtökön este Szigligeti Ed. legszebb népszínműve, *A CSIKÓS* van műsorán, amely az elmúlt évadban legtöbb előadást megért színművek közül való s a színház az idén is már többször sikeresen üzte műsorára. A színház ezuttal esti előadásra iktatta műsorba *A CSIKÓS*-t, hogy azok is megnézhessék, akiknek a délutáni előadásokon nem volt alkalmuk erre.

Pénteken rég várt prózaujdonságot, Gergely Sándor nagyhatású színművét, a *VITÉZEK ÉS HŐSÖK*-et mutatja be a prózai együttes. Most folynak a darab utolsó színpadi próbái. *A VITÉZEK ÉS HŐSÖK* kitűnő szereposztásban, Kómives Nagy Lajos minden részletre kiterjedő rendezésében kerül pénteken bemutatásra.

KOLOZSVARI ALLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ ÉS NÉPOPERA MÜSORA:

Kedden este fél 8 órakor: FIGARO HÁZASSÁGA. E-bérlés. Jegyek sorszáma: 122.

Szerdán este fél 8 órakor: FIGARO HÁZASSÁGA. Bérlésüznet. Jegyek sorszáma: 123.

Csütörtökön este fél 8 órakor: A CSIKÓS. Bérlésüznet. Jegyek sorszáma: 124.

A ROMAN OPERA MÜSORA: November 24-én, szerdán: PIQUE DAME.

Pénteken, november 28-án: TU. RANDOT.

Vasárnap, november 28-án: BOHEMLET. (Matiné.)

Hétfőn, november 29-én: FAUST.

Szerdán, december 1-én: RIGOLETTO.

Mozik műsora:

KOLOZSVAR:

SELECT: Kémiá és szerelem. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

POPULAR: Fehér sötétség. — Aranyéremmel kitüntetett cseh elenállási film. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap 11 órakor matiné.

FORUM: Fehér sötétség. — Aranyéremmel kitüntetett cseh elenállási film. Előadások kezdete: Fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Vasárnap fél 12 órakor matiné.

NAGYVÁRAD:

CORSO: Szovjet Litvánia. Nagy kulturfilm. Előadások kezdete: 4, 6 órakor.

SCALA—TRANSYLVANIA: Házasság az árnyékban. A szovjet övezetben készült, megrázó erejű dráma, a hitlerizmus napjából. Előadások kezdete: 4, 6, 8 órakor. Szombat és ünnepnapokon az előadások kezdete: 2, 4, 6 és 8 órakor.

AZ ÚTUNK

1848 november 20-iki számának főbb tartalma:

A SZOVJET KULTURA EREJE

Gaal Gábor: Olvassuk újra a magyar irodalmat. Varga B. László: A román-orosz kapcsolatok történelmi értelme. Kovács András: Verseny után — új verseny előtt. Mikó Ervin: Kína kivívja szabadságát. Boeckői Viktor: Szovjet kulturkrónika. Erdélyi László: Ósdi Truman-élv, vagy új „New Deal”. Bányai Margit: A neveléstudomány a szocialista nevelés színterében. Süttő András: Ökrösök és traktorkisták.

IRÓINK BESZÁMOLÓJA ÚJ MŰVEIKRŐL:

Szilágyi András: Villámháborúk fiaskója — az imperializmus csődje. Kiss Géza: Az osztály-öntudat a népbíráskodás alapja. Tóth Imre: Új iskola új könyv, új ember.

Materializmus és empiriokritikizmus; Csehi Gyula ismertetése Lenin klasszikus filozófiai alkotásáról.

Irodalmunk újraolvasása: Móricz Zsigmond. Abafáy Gusztáv tanulmánya.

Májor András: Birálat a bírálatról. Molter Károly: Milyen a Székely Színház? Simon Magda: Művészek a gyárban. Teloky Sándor: A sajtó és a munkáslevezők. — Versszi, versfordítással: Aragon, Cseres Tibor, Deák Tamás, Horváth Imre, Kóteles Pál, Kuczka Péter, Olteanu Ioanichie, Somlyó György, Szász János, Tóth Gyula és Silvio Juan Valerio szerepelnek. — Novellák, riportok, bírálatok, ismertetések, rajzok.

18 illusztrált oldal dra 20 Lei

Hiába mesterkedik az angol-amerikai blokk „Bebizonyosodott az A világ békeszerető népei angol-amerikai blokk a szovjet leszerelési javaslat megvalósításáért küzdenek

A Csang-Kaj-Sek-nek nyújtandó amerikai fegyveres segítséget a kínai néppel szembeni ellenséges tevékenységnek minősíti a Kínai Kommunista Párt

Csang-Kaj-Sek kormányának helyzete egyre kétségbeesettebbé válik. A néphadsereg feltartóztatatlan rohamra egyre reménytelenebbé teszi a teljesen korrupt, politikailag és gazdaságilag szétzilált Kuomintang-rendszert.

Csang-Kaj-Sek bizalmi emberei most az amerikai imperializmus ügynökeivel tárgyalnak, újabb segítséget kérve tőlük. Amint a bukaresti rádió késő esti hírszolgálatára jelentette, a Kuomintang-kormány megbizottja tanácskozást folytatott a Csendes-óceáni térség amerikai katonai parancsnokával abban a kérdésben, hogy Sanghaj védelmét amerikai haderő vegye át.

A Kínai Kommunista Párt központi bizottságának képviselője ezzel a kérdéssel kapcsolatban vasárnap esti rádióbeszédében leszögezte, hogy minden ilyen segélynyújtást a kínai néppel szembeni ellenséges tevékenységnek minősítene.

A Kínai Kommunista Párt központi bizottságának megbizottja hangzott, hogy úgy a Kínai Kommunista Párt, mint a népi kormány és a felszabadító néphadsereg minden országgal baráti viszonyban kíván élni s így természetesen az Egyesült Államokkal is, azonban semmi körülmények között nem hajlandó eltérni az ország integritásának és felségjogainak a megsértését.

Ujabb súlyos Kuomintang-vereség

Nankingből továbbítja a Rador a France Presse jelentését, amely beszámol a Kuomintang csapatainak újabb súlyos vereségéről a Hszu-Csau-i arcvonal keleti szakaszán. A néphadsereg erői begyomulva Nien-Tuang városába, Huang-Po-Tao parancsnokló tábornok főhadiszállására, végleges megsemmisítéssel fenyegetik a már napok óta körülvárt hadseregcsoporthat. Huang-Po-Tao csapatai vad pánikban menekülnek, szétszóródva a néphadsereg gyűrűjén belül fekvő falvakban.

egyik városnegyedét, a helyőrség hatóságok hétfőn elrendelték, az ostromállapotot Peking-Tiensin térségében.

„Déljára menekül Csang-Kaj-Sek táborára“ (Lapjelen)

Samu bácsi és gyászviláze

MUNKÁSFELKELESEK SANGHÁJBAN

Sanghaji Rador-jelentés közli, hogy a nagy kikötővárosban a munkásfelkelések egyre nagyobb méreteket öltenek. A munkásság hihetetlen nyomorba jutott. Az elmúlt hónap alatt a rizs, liszt, olaj és számos más elsőrendű közszükségleti cikk ára megháromszorozódott. A sztrájkok is egyre sürűbben robbannak ki. A sanghaji selyemgyárak munkássága figyelemre méltó sztrájkot rendezett.

A kormányajtó arról ír, hogy a hatóságok rendszabályokat készítenek a növekvő sanghaji sztrájkmozgalom leküzdésére.

A „China Daily News“ megállapítja, hogy Sanghájban a helyzet rendkívüli mértékben súlyosbodott a szakszervezetek fizetés-emelési és élelmiszerjuttatási kérése következtében. A szakszervezetek kivánságukat azzal indokolták, hogy a bérék és árak között óriási szakadék tátong.

A sztrájkmozgalomban a fizetések alkalmazottak valamennyi rége részt vesz. A középiskolai tanárok sztrájkja után pénteken 5000 tanító is sztrájkba lépett.

OSTROMÁLLAPOT PEKINGBEN

Hasonlóképpen súlyos a helyzete a Kuomintang-csapatoknak az északkeleti, azaz pekingi zsákbán is. Erős partizánegységek behatoltak a városba, megtámadva az

A Magyar Kommunista Párt alapítása 30. évfordulójának ünnepe

BUDAPEST. — A Rador hírszolgálati iroda beszámol arról, hogy november 21-én az egész magyar nép, élen a munkásosztállyal, a Magyar Kommunista Párt alapításának 30-ik évfordulóját ünnepelte. A Magyar Dolgozók Pártja valamennyi pártszervezetében, az üzemekben és a falvakon a Magyar Kommunista Párt alapítása évfordulója alkalmából gyűléseket tartottak.

November 20-án a Magyar Dolgozók Pártja nagygyűlést tartott Budapesten. A párt elnöke, Szakasits Árpád megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy a magyarországi munkásosztály egysége, melyért a Magyar Kommunista Párt mindig küzdött, most végre megvalósult. Hangsúlyozta, hogy a magyar kommunizmus kemény és szüntelen harca fokozta a magyar munkásosztály forradalmi

PARIS. — November 19-én a közgyűlés teljes ülésén. délután az ENSZ közgyűlése befejezte az atomfegyver betiltására és az öt nagyhatalom fegyveres erőinek egy éven belül harmadával való leszállítására vonatkozó javaslatok vitáját. Visszatartva ezt a javaslatot, az Egyesült Államok és Nagybritannia megbizottjai, valamint a szolgálatukban álló „többség“ bebizonyította az angol-amerikai blokk politikájának támadó jellegét. Ereknek a hatalmaknak ugyanis érdekükben áll az atomfegyver megtartása fegyvertárakban és a fegyverkezési verseny folytatása. Ezt a politikát leleplezték a Szovjetunió küldöttei, valamint a népi demokráciák megbizottjai, akik rámutattak az angol-amerikai blokk politikájának támadó jellegére, úgy a politikai bizottságban, mint az albizottságban és a közgyűlés teljes ülésén. Visszükij szovjet főmegbizott szentelt tartva a közel kéthónapos vita során elhangzott beszédek felé, a pénteki ülésen bebizonyította, hogy a nyugati hatalmak által emelt kifogások alaptalanok. Ugyanakkor azt is bebizonyította, hogy az angol-amerikai blokk által előterjesztett határozati javaslat minden alapot nélkülöz és igazságtalan. Ugyanaznap, a délutáni ülésen, Lengyelország, Ukrajna, Bjeloruszlia, Csehszlovákia és Jugoszlávia megbizottjai újabb adatokkal támasztották alá a szovjet küldöttség vezetőjének nyilatkozatát. Ezeket a beszédeket éppen úgy, mint a Visszükij szovjet főmegbizott által előadottakat látható érdeklődéssel hallgatta a természetfajlag megöltö közönség.

Az USA reakciói megakadályozták az atomerő békés felhasználását

Manuilskij ukrán főmegbizott bebizonyította, hogy az angol-amerikai határozati javaslatot az Egyesült Államok reakciós körök érdekei szerint állították össze. Ezek a körök ellenzik az atomfegyver betiltását, a fegyverzet csökkentését és nemzetközi ellenőrzés létesítését a Biztonsági Tanács keretében. Meggyőző tényeket idézett, kimutatva, hogy az Egyesült Államok monopol-tökései igyekezve megőrizni az atomfegyvert, egyáltalán megakadályozták az atomerő használatát békés célokra.

rozataira támaszkodva. Ezt a tényt nem lehet elmondani a politikai bizottság többségének javaslatáról, amely ellentétes az Egyesült Nemzetek céljával, az ENSZ Alapokmányával és a közgyűlés által elfogadott határozatokkal.

A NYUGATI BLOKK NEM TUD VALASZOLNI

A Szovjetunió, Ukrajna, Bjeloruszlia és a népi demokráciák országai megbizottainak beszédei után az atomfegyver betiltásának és a fegyverkezés csökkentésének ellenfelei nem tudtak válaszolni. Mint szokás szerint, valahányszor nem találunk érveket az asponjtjuk utólagos szavazására, az angol-amerikai blokk vezetői a jól ismert szavazógépezethez folyamodtak, lezavazva a szovjet előterjesztéseket.

Igen figyelemreméltó volt az angol-amerikai blokk határozati javaslatára fölötti szavazás eredménye is. Ezt a javaslatot paragrafusról paragrafusra szavazták meg, egyszerű kézfelemeléssel. Egész sor küldöttség kivonta magát a szavazásból s a nem szavazók száma paragrafusról paragrafusra emelkedett.

Az Egyesült Államok küldöttsége, tehát olyanképpen rendezte a dolgot, hogy a szovjet javaslatokat visszautasítsák és rákényszerítette a közgyűlésre saját határozati javaslatát. Mindennek azonban semmi értéke sincsen a világközvélemény szemében. Ez a határozat dokumentuma marad az Egyesült Nemzetek irattárában annak, hogy a cinizmus milyen felhálg juthatnak el a Wall-street dió máciái ügynökei, akik az ENSZ szolgálai többségét irányítják.

Ami a szovjet javaslatot illeti, ez két hónappal ezelőtt hatalmas népszerűséget szerzett a világ valamennyi országának nagy tömegei előtt. Ezt a javaslatot támogatja a békeszerető népek igaz többsége. Ezt a javaslatot a fővárosban — éppen úgy mint addig is — egyesített fogásban a békeszerető harcoló társadalmi erők meletk a harc társadalmi a Szovjetuniót ismétlik.

EGYMILLIÓ MUNKÁS SZTRÁJKOL JAPÁNBAN

TOKIÓ. — A Rador jelenté, hogy a japán ipari szakszervezetek nagy részében elhangzott jelentésekben megállapították, hogy a japán munkások mint 1 millió munkás sztrájkol. Összesen 5.700.000 munkás közül csak néhányan a fizetések felemelése, a kormány politikája és a támogatásuk ellen.

Legújabb 2500 hitlerista tisztet csempészték az arab országokba

NEWYORK. — (Rador.) Németország amerikai megszállási övezeteiben volt náci tisztet toboroznak titokban az Izrael állam elleni háborúban résztvevő arab országok hadseregei számára.

A volt náci tisztet Bolzano olasz határvárosba küldik, ahonnan az olasz bevándorlási hatóságok a libanoni misszió, valamint a római egyiptomi konzulátus segítségével eljutnak az arab országokba. Ilyen módon 1548 januárja óta több, mint 2500 hitlerista tisztet küldtek Középkeltre.

lendületét, szétzúzva az árulást, korruptiót, opportunizmust. Végezetül rámutatott a Szovjetunió nagy Kommunista Pártja és a testvér Kommunista Pártok által a magyar munkásosztálynak nyújtott felbecsülhetetlen támogatására.

Rákosi Mátyás, a Magyar Dolgozók Pártjának főtitkára személt tartott a Magyar Kommunista Párt harcai fölött az 1918-es forradalom, a magyarországi Tanács Köztársaság időszakában, valamint a Horty-rendszer idejében, amikor a kommunizmus 25 évre illegálisba szorult és úgy voltak kénytelenek harcolni a reakció ellen.

Megállapította, hogy a Párt képes volt idejében támadást áramanni, bizosítva a győzelmet.

A tavalyi nemzetgyűlési választások — mondotta — a bebizonyították, hogy a Kommunista Párt helyes politikája vezetett az ország legnagyobb politikai erővénehez.

A továbbiak során rámutatott arra, hogy a Magyar Dolgozók Pártjának megalakításával végezték a magyar demokrácia megalapításának folyamata.

Hírek

VILAGOSSAG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7. sz.
Távbeszélő: 19-11.

Felelős szerkesztő: BALOGH EDGAR.

Laptulajdonos: „Pejőfi” Lap- és Könyvkiadó Rt.

Bejegyezve a kolozsvári törvényszéknél F. soc. 2249. szám alatt. Előfizetési díj egy hónapra 100 lej. Intézményeknek és vállalatoknak évi előfizetési díja 5000 lej. Postatakarékpénztári csekk száma 49.625.

Dicsérjük

a kolozsvári könyvelőszó központot

Olvásóinktól keptük az alábbi levelet, amit minden hozzáfűzés nélkül közlünk:

„A baciai magyar tanítványi állami elemi iskola Igazgatósága folyó év november 2-án megrendelte folyó tanévre szóló könyveket, a tanulók részére a kolozsvári könyvelőszó központtól.

A megrendelés a kolozsvári postán keresztül történt. A megrendelt könyvek november 4-én megérkeztek a retiegi postára, ahonnan mindjárt eljuttatták.

A kolozsvári központi könyvelőszó méltó elismerést érdemel pontosságáért és felelősségvállalásáért. Külön köszönetünket fejezzük ki ezért. Reméljük, hogy mindegyik iskolának ilyen gyorsan postáznak. Ez is egy újabb lépés fejlődésünk útján.

CSORBA ARANKA, tanítónő.”

ELKÉSZÜLT A BRASSO-SEP-SZENTGYÖRGYI MAGASFE-SZULTSEGÜ VEZETEK. A mintegy 30 kilométer távolságon az oszlopokat a munkások és a közbeeső falvak lakossága önkéntes munkával állította fel. A munkálatok éppen idejében készültek el, mert az utóbbi időben a régi áramfejlesztő telep végleg csőbe ment.

6500 DOLGOZÓT FOGLALKOZTATÓ IS FÜRESZÜZEM tartozik a marosvásárhelyi faközponthoz. Az IPEIL megalakulása óta az üzemek bsztermelése 12 százalékkal emelkedett.

A SZÖRÉNYSZÉK KAPOLVÁS községi Teleky mocsosnyai kasszát elemi iskolának alakították át. Képzés és a szomszédos községek földművelési örömmel fogadják a kormányzat ezt az ajándékát, mely lehetővé teszi gyermekeik részére a tanulási lehetőséget.

NOVEMBER 7-ÉN, az Októberi Nagy Szocialista Forradalom évfordulóján gyűlt ki először a villany az első tratosvölgyi községben, Dermatestiben.

INGYENES ISZAP CSOMAGOLÁST KAPNAK a dolgozók a betegségük beutalása alapján a temesvári Neptun fürdőben. A dolgozók 35 lejért használhatják a gőzfürdőt és lepedőt, nadrágot és sapucot is kapnak hozzá. Naponta a betegségyógyító költségén 40-10 dolgozó kap iszapcsomagolást.

MEGVÉTELRE KERESSÜK J. d. Handbuch der Haut- und Geschlechtskrankheiten című munka összes kötetét. Cím: Biológiai Tudományegyetem bőrsz. és nemikórtani klinikán. — (Clinica Dermatologica, Targu Mures.)

ELFOGTA A SIMÁNDI MALOMGYÜJTŐGATÁS ERTELEMI SZERZŐJÉT, Trif Petre nagybirtokos, volt malomtulajdonos személyében. A vizsgálat megállapítása szerint a gyűjtőgátás a régi és az új ügyvezetők mulasztásának is köszönhető.

Már lejárt a szeszitalok bejelentési kötelezettsége

BUKAREST (Rador) — November 23-án éjjel 12 órakor lejárt a határideje. Azok, akik a fenti határidőben nem nyújtják be a valóságnak megfelelő nyilatkozataikat, a november 11-én megjelent 316. számú rendelet-törvényben megjelölt szeszitalok bejelentésének bejelentésének határideje.

A MNSZ HIREI

Kolozsvár

November 23-án, kedden este 6 órakor III. kerületi szervezőbizottsági ülés a Bözörményi-utca 12-14. szám alatti székházban.

November 24-én, szerdán este 6 órakor Irizs-telepi szervezőbizottsági ülés a Máramaros-utca 187. szám alatti székházban.

November 25-én, csütörtökön este 7 órakor szervezőbizottsági ülés a Molotov-utca 16. szám alatti székházban.

Több ezer dollár és ékszerablás Nagyváradon

Hurokra kerültek

a valutási banda tagjai

NAGYVÁRAD. — Egy, minden 390 ezer lejt és 60 dollárt fizetett (6 volt a „Rózsa István”), nagyváronatkozásában fantasztikus és valószínűleg amerikai stílusú „művelet” — szerezket — szintén Wolent közbene végrehajtó tandát leplezett le a nagyvárad rendőrfelügyelőség. A banda tagjai, akik dollárzsekkel, lej milliókkal és briliánsokkal károsították meg az államot, s ezzel, mint a nép lelketlen vámszedői, jutottak mesés értékű vagyonokhoz, most az ügyészség foglyaként várják sorsuk méltó beteljesedését...

A bűntársaság felgöngyölítése után egy bizarr témájú film pergésével áll előtűnk a bűnügy minden apró részlete. Még ez év májusában történt, hogy Hermann Mór, 43 éves Ipp közösbeli (Szilágy megye) lakos Váradon felkereste Jungreis Endre komiszárt, akivel együtt volt annak idején munkatáborban. Hermann, aki évekket ezelőtt Szatmáron teljesített rendőrtisztai szolgálatot, mint jómódú pálinkafőzde tulajdonosa, csinálta gyanus üzleteit. Közölte Jungreisszal és annak feleségével, hogy nagyobb összeg erejéig ékszer-telvéket vásárolna. Az éppen jelenlevő Wolent István nagyvárad lakos készségesen vállalkozott arra, hogy Hermann összehozza Rózsa István nevű barátjával, akinek értékes ékszerei vannak. Az ügylet hamarosan létrejött, s a vevő a briliáns gyűrűkért és fülbevalókért

Mezőgazdasági gépközpontot létesítenek Bonchidán

KOLOZSVÁR. — Mezőgazdasági gépközpontot létesítenek Bonchidán. A munkálatok már megkezdődtek és előreláthatólag tavaszra nagymértékben befejezést nyernek. Egyelőre 15 traktor áll a gazdaság rendelkezésére, de a jövő évre ezt a számot 30-ra emelik fel, hogy traktorokkal végezzék el az egész járásban a szántási és vetési munkálatokat.

A műhelyek egy részét már be is rendezték a volt grófi uradalom gazdasági épületeiben és újabb műhelyek létesítése szervezés alatt áll. Az irodát a kastély termében helyezték el.

Világosság

Az összes kolozsvári csapatok beneveztek a pánteken kezdődő tornaszabjajokságokra

KOLOZSVÁR. — Az országos tornaszabjajokságok küzdelmei november 26-án, pénteken reggel 9 órakor kezdődnek meg egyszerre

Svájc labdarugó

válogatott, a Londonban

ZÜRICH. — December 1-én nagy napja lesz Svájc labdarugó sportjának. Ezen a napon Svájc labdarugó válogatottja Londonban játszik az angol válogatottal. A svájci csapat nagy lelkesedéssel készül erre a találkozóra. Szerdán edzőmérkőzést játszik az egyik külföldi csapat ellen.

Az OSP közlényo

A KOLOZSVARI NEPSPORT SZERVEZET ezúton közli a JT és az OSP szabadjeggel rendelkezőkkel, hogy november 21-től kezdve az üllőhelyre szóló jegyek után 10 lej, a korzó állójegyek után pedig 5 lejcs IOVR díjat kell a pályára való belépéskor fizetni.

Sporthíradó

A KOLOZSVARI OSP jégkorong és korcsolyázó szakosztálya november 24-én, szerdán este 7 órakor a CFR Szakszervezet Horca-ut 5. szám alatti helyiségében rendezte az értekezletet tart. A vezetőség felhívja a KKE volt összes jégkorongozóit és korcsolyázóit, hogy legelőször végtelt jelenjenek meg szerdán este a fenti értekezleten.

A KERÜLETI LABDARUGOBAJNOKSÁGBAN kedden délután a Haggibbor a Higcna ellen játszik. A vasárnapi fordulón az Acélcsapata 7:1 (4:0) arányban győzött az Haggibbor ellen, a Haggibbor pedig Bánffyhadonon győzött 2:0 (1:0) arányban. Az Egercs-Hadsereg Szamosfalva mérkőzés elmaradt, mert a szamosfalviak későn értesültek, hogy a mérkőzést egy Egerestől 7 kilométerre levő pályán tartják meg.

három városban: Kolozsvár, Temesváron és Bukarestben. Kolozsváron a Villamosmű és a volt unitárius kollégium tornatermében tartják meg a bajnokságok küzdelmeit. Hétfőn estig a kolozsvári kerülethez tartozó csapatok közül a Dermata, Villamosmű, KKASE, Olimpia és a tornaszabjajokságok sorsolását ma, kedden este 8 órakor tartják meg az OSP helyiségében. Valószínű, hogy ezen időpontig Marosváron a Dermata, Villamosmű és Gyulaihegy KKASE, a férfi elsőosztályú csapatvár benevezése is megérkezik.

A Dermata kardvívó 10:6 arányban győzik Temesvár ellen

KOLOZSVÁR. — Megirtuk, hogy Temesvár tör- és kardvívó válogatottja az NB I. vívóbajnokságok keretében vasárnap Kolozsváron szerepelt a BEAC ellen. A vasárnapi mérkőzés után a temesvári csapat vezetősége érintkezésbe lépett a Dermataval, hogy a december 5-re kitűzött mérkőzésüket most játszassák le, költségmenteskedés szem-pontjából. A börtváriak vezetősége örömmel tette eieget a temesváriak kérésének és vasárnap a késő esti órákban a Dermata-Hadsereg mérkőzés után megtartották a Dermata-Temesvár mérkőzést is.

A hardcsapatversenyben a Dermata Mezei 3, Biró 3, Nicolau 2 és Lázár 2 győzelmével 10:6 arányban győzött Temesvár ellen, melynek győzelmét Morariu 4 és Sheer 2 szerezték. Törversenyben a temesvári csapat 12:4 arányban győzött. Temesvár részéről Morariu 4, Török 3, Sheer 3, Landesman 2, a Dermata részéről pedig Lázár 2, Szabó és Bükki 1-1 győzelmet értek el.

Kiss László készíti elő

a nagyváradai atléták téli tornatermi edzéseit

NAGYVÁRAD. — Rég nem volt olyan nagy érdeklődés az atlétika iránt Nagyváradon, mint ez évben. De ez érthető is, mert Krupka Károlyon kívül Kiss László, Lassel Margit, Kiss Irma és a többi nagyváradai atléták olyan teljesítményt értek el 1946-ban, mellyel kevés város dicsekedhet.

Az atlétika terén most új éra kezdődik Nagyváradon. Kiss László többszörös gátfutó bajnok kapott megbízást, mint központi oktató, hogy megkeresse a tömegatlétizálás lehetőségeit. A téli tornatermi edzések Kiss László irányítása mellett már december 1-én megkezdődnek. Az edzőkkel együtt a diákság és a szakszervezetek tagjai.

Ezúttalra van, hogy Nagyvárad a jövőben még nagyobb sikereket fog elérni az atlétika terén, mert annak vezetése olyan kezekbe került, akik minden szabadidejüket felhasználják az ifjúság atlétikai kiképzésére.

Nagyaranyu önkéntes munkát végzett, de keményen harcolt a reakció ellen is a MNSz ifjusága az elmúlt hónapban

BUKAREST. — A Magyar Népi Szövetség Országos Ifjusági Bizottsága a minap tartotta Bukarestben szokásos havi értekezletét a szervezők és megyei ifjusági felelősök részvételével.

Az értekezleten feldolgozták és kiértékeltek a szervezők és megyei ifjusági felelősök beszámolóit a felállították a kéthónapos munkaterv október havi mérlegét. A beszámolók rámutattak arra, hogy a Magyar Népi Szövetség ifjusága minden megyében a dolgozó rétegek sorából állított vezetőséget a maga élére. Képet adtak még az elvégzett szervezeti, kulturális és sportmunka mellett az újjáépítésben való eszékívó részvételről és a reakció elleni harc eredményeiről.

Csik megyében a feladati irányítást harc megnyilvánulásaként az ifjusági csoport vezetőségéből kikerült kulakifjak azon igyekeznek, hogy gúnyúzzanak a vezetésben még nem elég gyakorlatlalt rendelkező dolgozó földműves ifjakból. Újjáépítésre az ifjusági bizottság 173 ifjút mozgósított, akik 971 órát dolgoztak.

A bukaresti szervezet ifjusági csoportja jelentésében megállapította, hogy a mutatókhoz fogható kasszák ellenére, a munka javul. Önkéntes munkát 41 ifju végzett, 199 óra teljesítménnyel.

A tordamegyei Aranyosrákos községben Gombási János unitárius lelkész igyekszik megbontani a dolgozó ifjuság egységét, mondván, hogy „ő majd szervez külön ifjuságot”. Újjáépítési tere 425 ifju 4548 órát dolgozott.

Krassó megyében 56 ifjút mozgósított újjáépítési munkára a megyei ifjusági bizottság. Munkavégzésük 682 óra.

Biharmegyében ugyancsak a falusi osztályharc jegyében folytatja munkáját a dolgozó földműves ifjuság. Nem egy esetben a megyei ifjusági bizottság tagjai leplezték le a szabotázsokat. Így a szalontai járásban L. v. Tamásda községben négy gazdának „véletlenül” saját munkája elvégzése után „tört” el vetőgépjének szinte ugyanazon alkatrésze. Az egyházi reakció is minduntalan próbálkozik, hogy gyengítse a demokrácia erejét. Két járási sz. k. he. y. en is előfordult, hogy a tisztújító közgyűlés idejére meghosszabbított istentisztelettel igyekeztek gáncsot vetni. Másutt a baptisták a közgyűléssel szomszédos helyiségben „fuvószenekari hangversenyt” rendeztek.

Újjáépítési tere Tenke ifjusága 64 ifjuval 1024 órát dolgozott.

Belényesen a népfürdő munkájában 20 ifju 160 órával, 8 leány a hősök sírjának rendbehozatalánál 128 órát, Szalárdon 100 ifju 500 órát végzett. Micskén a kulturház építésén naponta 10—15 ifju dolgozik 8—8 órát.

Alsófehér megyében 150 ifju 2100 munkórával járult hozzá az önkéntes munka sikeréhez.

Máramaros megyében 12 ifju 105 órát végzett.

Nagyküküllő megyében 388 ifju 17.025 órát dolgozott. A megyei munkatelepen (Kiskapus—Caciulata) 170 ifju dolgozik, országos munkatelepeken 12 nagyküküllői ifju vesz részt.

Brassó megyében 182 ifju 2265 munkórát teljesített.

Arad megyében a MNSz megyei ifjusági bizottsága 632 tagját mozgósította, akik 6582 órával járultak hozzá az újjáépítéshez.

Szeben megyében 1138 óra a MNSz-ifjak munkateljesítménye.

Az első látzatra száraznak tűnő felsorolás mögött ott van a valóság. Az, hogy amikor a dolgozó nép képviselői vették kezükbe a Magyar Népi Szövetség szervezeteinek vezetését, az ifjuság sorajában fokozódik a mozgósítás eredménye, az újjáépítésben való részvételre és a reakció elleni kemény harcra.

Fajüőrület Amerikában

A moszkvai „Izvesztija” leplező cikke irt arról a „fajvédelmi” hadjáratról, amit az amerikai reakció folytat, pontosan lemásolva mesterének, a hitlerizmusnak mérgező és gyulázatos elméleteit.

A világalomra törő amerikai reakció körök most a fasiszta ideológia leggyalázatosabb mérgevel, a fajelmélettel akarják megmérgezni az amerikai népet agyát. Gombamódi nőnek ki a „rasszista” áldások, akik következetesen azt hirdetik, hogy az amerikai nép „magasabbrendű fajta”, tehát a világalomra kiválasztott nép. Mondanunk sem kell, milyen féltelmesen hasonlít ez az „elmélet” Hitlerék faji zagyvaságához, azaz a különbséggel, hogy ott a „nordisch” germán faj volt a kiválasztott és magasabbrendű, itt pedig az amerikai.

A közismerten reakciós Bilbo amerikai tanár „Válaszatok a faji elkülönülés és elkorcsosodás között” című 1947-ben New Yorkban jelent meg. Ennek az szög hangon hirdeti az amerikai faj „tisztaságának” szükségességét. Köztudomású, azonban, hogy az amerikai faj tisztaságáról éppen annyira nem lehet beszélni mint mondjuk a germán, olasz, magyar vagy néger „faj” tisztaságáról. Egyszerűen azért, mert ilyen fajok egyáltalán nincsenek. Mindezek a népek számos népelemből vegyültek és alakultak ki. Amerika népességét pedig, — hogy visszatérjünk az amerikai „faj-

tisztaságra” — a világ minden részéből érkező bevándorlók ebkották s aligha van olyan népe a világnak, amelyik ne járult volna hozzá az amerikai „fajtisztaság” kialakulásához.

Az „Izvesztija” cikke felemlíti Huntington könyvét, a „Civilizáció forrásai”-t, mely New Yorkban jelent meg. Ennek az áltudományos könyvnek mind a hatszáz oldala tele van hamis elméletekkel, célzatosan összeválogatott statisztikákkal és számításokkal, melyeknek egyedüli célja meggyőzni az olvasót az angolszász eredetű népek és mindenekelőtt az Egyesült Államok népének „különleges helyzetéről” és „civilizációs küldetéséről”.

„Nem véletlen — írja a lap —, hogy a fajelmélet és a faji megkülönböztetés elleni küzdelem egyike lett a fontos és lényegbevágó nemzetközi kérdéseknek, ami joggal vonja magára a világhözvélemény figyelmét. A második világháború bebizonyította a dolgozók milliói előtt a fasiszta bünyzők által alkalmazott fajteória alkalmatlanságát a népek leigázásának és megátadásának ideológiai maradványa.

Ezért harcolnak a mérgező fajelméletek ellen a Szovjetunió és a népi demokráciák országai — nemcsak szavakkal, hanem ténylegesen is védelmezve valamennyi nép és nemzetiség teljes joggyenlőségét az egész haladó emberiség támogatásával.

100 darab svájci fenyésztehen érkezett a zsuki mintagazdaságba

ZSUK. — A zsuki mintagazdaság részére 100 darab fenyésztehen érkezett Svájcából a napokban. A gazdaság munkásai ígérték, hogy szakosított gondozással lehetővé teszik, a fajállatok továbbzaporítását, valamint igéretet tettek arra, hogy jó minőségű tejtel járulnak hozzá a kolozsvári

dolgozók tejszükségleteinek el látásához.

Az őszi vetési munkákat bevégezték. 25 hektárral többet szántottak fel az előirányzott földterületnél. A tavaszi szántási és vetési munkálatokhoz szükséges gépeket és szerszámokat már most javítják, hogy ne találja készületlenül a tavasz őket.

Megkezdődött az Országos Szövetkezeti Intézet nagygyűlése

BUKAREST (Rador). — A tegnap reggel az Országos Szövetkezeti Intézet, szervezési és ellenőrzési igazgatóságán megnyitották az Országos Szövetkezeti Intézet nagygyűlését.

A nagygyűlésen részt vesz az igazgatóság, élén Dusa Victor elnökkel, az országos Szövetkezeti Intézet igazgatói, a vezérfelügyelőségek kiküldöttségei, mindenik vármegyei szövetkezeti központjának elnöke és igazgatója, a fővárosi szövetkezetek kiküldöttségei, valamint a bukaresti közgazdasági és közgazgatási tudományos intézet tanári kara.

Dusa Victor a közgyűlést megnyitotta, majd az 1947. év általános szövetkezeti munkajelentésének felolvasása következett.

A közgyűlés a délután folytatódott.

Uj igazgatót kapott a választói mintagazdaság kendergyára

— 100 százalékkal emelkedett a termelés

VALASZUT. — A választói mintagazdaság kendergyarának vezetőjét hanyagsága miatt nemrég leváltották és a helyébe került új igazgató ténykedését a gyárban folyó munka átszervezésével, valamint az akkoribb rendszer bevezetésével kezdte meg. Két rossz gépet megjavítottak, minek eredményeképpen lehetővé vált a kender nyolcórás munkaidő bevezetése.

A munka átszervezése kövél ezúttal a termelés az eddigiekhez viszonyítva több, mint 100 százalékos emelkedést mutat. Eddig egy munkás napi nyolcórás munkával 20 kiló kenderet dolgozott fel, most átlagban 49 kiló dolgoznak fel. Mayer Lina munkásnő ezt az átlagot is túlháldta 59 kiló napi termelésével.

Az üzemi élet kezdő átszervezésének eredményeképpen ma már a munkások 35 lejese árban napi háromszori étkezésben részesülnek.

A nagygyűlésen részt vesz az igazgatóság, élén Dusa Victor elnökkel, az országos Szövetkezeti Intézet igazgatói, a vezérfelügyelőségek kiküldöttségei, mindenik vármegyei szövetkezeti központjának elnöke és igazgatója, a fővárosi szövetkezetek kiküldöttségei, valamint a bukaresti közgazdasági és közgazgatási tudományos intézet tanári kara.

Dusa Victor a közgyűlést megnyitotta, majd az 1947. év általános szövetkezeti munkajelentésének felolvasása következett.

A közgyűlés a délután folytatódott.

A gyapjútermelés feljavítása érdekében

három cigájásító központot állítottak fel Szolnok-Doboka megyében

DÉS. — A megye állatállományában igen biztató javulás állott be. Általában apaállatban még hiány van, de ennek a kiküszöbölésére is történtek intézkedések. Különösen Vize községben nehéz a helyzet, ahol 300 tehénre még mindig csak egy bika jut, holott legalább négyre volna szükség ennél a szarvasmarha állományánál.

Az őszi folyamán a megye területén igen sok sertés hullott el. Ennek egyik oka az, hogy az állattartó gazdák bizalmatlanok voltak a szérumban szemben, elmulasztották a szükséges oltásokat. A sertések elhullásához nagyban hozzájárult az a tény is, hogy a szükséges szérumban nem állott kellő mennyiségben a rendelkezésre és a szérumban minősége sem volt kifogástalan.

A megye juhállományának minőségi feljavítását komoly mértékben segítik elő a Bethlenben, Magyaraposton és Szamorivárt felállított cigájásító központok, ahol a juhot mesterségesen termékenyítik meg. A racka kosoknak az állattenyésztésből való kizárásával ezzel a módszerrel négy-öt éven belül olyan komoly mértékben feljavítják a megye juhállományát, hogy a cigája fajjuh elterjedésével minőségileg és mennyiségileg is nagy lépéssel előbbre visszük gyapjú termelésünket.

Terjeszd a Világosság!

A dohányáruda tulajdonosok társulási jogának szabályozása 1949 január 1-én lép életbe az új szabályrendelet

BUKAREST. (Rador.) A Dohányáruda Vezérigazgatósága 1948 július 2-án kelt 56. számú

határozatával a következő szabályok. Állapította meg a dohányáruda tulajdonosok elárúsió felvételével, vagy társulásával kapcsolatban:

A nagy megcsónkító tak, vagy százszázalékos hadirokkantak bármilyen, az IOVR által ajánlott, vagy ajánlás nélküli személyvel társulhatnak, vagy elárúsiót alkalmozhatnak. A 80 százalékos hadirokkantak és hadiorvegnyek, az újra férjhezment hadiorvegnyek kivételével, elárúsió csak olyan személyt vehetnek fel, vagy olyan személyvel társulhatnak, akiket az IOVR ajánlott. A hadirokkantak elárúsióknak, vagy társulásoknak csak az IOVR által ajánlott, az Általános Nyugdíjperzár, vagy Társadalombiztosító Pénztár nyugdíjait vehetik fel.

A 56—1948. számú határozat kimondja, hogy az 562. VII. 1948. számú rendelet 1948 november 1-én lépett életbe.

Mivel még a dohányárudák tulajdonosainak különböző kérések érkeztek be, akiknek dohányárudákban elárúsióként, vagy társulási alkalmozott személyek szerződés. 1948 november 1-ike után júli 1-én igazgatóság 1948 október 20-ai ülésein elrendelte, hogy a fenti 1948 július 2-án megjelent 56. számú rendelet 1949 január hó 1-én lépjen életbe.

A tordai adóhivatal közleménye

TORDA. — Az I. kerületi városi adóhivatal tudomására hozza valamennyi tordai kereskedőnek és szabadfoglalkozásúnak, hogy 1948 november 25-ig, csütörtökig bezárólag kötelesek befizetni minden adóhátrálékukat és a folyó évre kivetett adók 75 százalékát. A kisiparosok a folyó évi adók 70 százalékát kötelesek kifizetni. Ugyancsak 1948 november 25-ig, csütörtökig bezárólag a lakóházas ingatlan tulajdonosok kötelesek múltévi adóhátrálékaikat, valamint a folyó évre megállított házadó 75 százalékát befizetni. A 27 százalékos rendkívüli házbéradó és a 40—60 és 65 százalékos rendkívüli házbérlővédelmi adó kiegyenlítésének elmulasztásáért k házási eljárás lesznek folyamatba.

Pillanatképek a Szovjetunió'ól

Ujjászületik Harkov

Harkovnak a náci-fasiszta megszállás alól történt felszabadításától eltelt öt év alatt hatalmas munkát fejtettek ki a gyárpar, a községi gazdálkodás és a város kulturintézményeinek újjáépítésére és rendbehozására.

Eddig több mint 700 tizemet állítottak fel a városban, öt év alatt ezek

600 ézszerüstő egyetlen vállalatnál

Az idén az üzemek munkásai, technikai és mérnökei 700 ézszerüstősi javaslattal terjesztettek elő, amelyekből 400-at már alkalmaztak is a termelésben és ezeken évenként 1.350.000 rubel értékű összeget takarítottak meg.

I. Szavin, a gyár öreg munkása például eredeti gépet szerkesztett a geroblyék és az aratógépek automa-

az intézetek több mint 8000 szakértőt köpeztek ki, Harkovban közel 100 iskola, továbbá 10 színház és néhány szanatórium működik. Ugyanezen idő alatt 740 ezer négyzetméter lakóterületet építettek ujja. Számos új keret és pezsisz területet építettek a város területén.

titus feldolgozására. Ez az ötletes találmány jelenősen csökkentette a gyártási költségeket.

Az utóbbi napokban az ézszerüstősi javaslattal a városból megmótt. A utóbbi mindent elkövetnek az üzemek, hogy az évi tervet október 20-ig teljesíthessék és az év végéig a terv előírásokon felül további 18 millió rubel takarítottak meg.

